

THEMA: VAN DE HEILIGE DOOP

1. WAAROM DEZE VRAAG?

2. WAAROM DIT ANTWOORD?

Wij begrijpen wel, denk ik, dat het niet eenvoudig is om in kort bestek de achtergrond, de strijd, het functioneren van de kinderdoop in de kerk van heden, om dat in zo'n kort bestek samen te vatten en om daar diep op in te gaan. Nu dat is op zich niet zo erg, omdat van tijd tot tijd komt toch dat onderwerp van de doop aan de orde. En wij mogen blij zijn, tenminste, ik voel me wel blij als je elke keer iets zou mogen noemen tot onderwijzing en tot lering en tot vertroosting. En zo hoop ik dat het ook deze keer mag zijn.

Het gaat dus over de kinderdoop.

Is die kinderdoop dan een punt van strijd? Nu, dat het heden een punt van strijd is, dat kunnen we weten als we op de hoogte zijn met de situatie van de kerken nu. Maar vroeger, hoe is dat vroeger nu geweest? Kun je nu op grond van de Bijbel exact vast stellen dat er door de apostelen kinderen werden gedoopt? Of dat er in de tijd direct daarop volgend, kinderen werden gedoopt?

Want deze vraag heeft natuurlijk een achtergrond. Blijkbaar is het voor velen niet vanzelfsprekend. En ik meen dat ook in het doopsformulier staat: Niet direct de kinderen móéten, maar dat wij de kinderen niet mogen uitsluiten of buitensluiten van de heilige doop. Er is dus wel degelijk verschil in mening over geweest. Maar was dat dan alleen in de tijd van Luther en Calvijn, in de tijd dat de catechismus geschreven werd? Nu, dat kun je niet zeggen.

Hoe was het in de tijd van apostelen?

In de tijd van de apostelen lag het voor de hand dat er volwassenen werden gedoopt.

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74

Mensen die door de Heilige Geest en door het Woord tot erkentenis gekomen waren van de waarheid, dat wij midden in de dood liggen. Maar die ook door het allerheiligst geloof hun betrouwen mochten stellen op de Heere Jezus Christus en Zijn volbrachte werk.

Daarom lees je in het Nieuwe Testament, in de tijd van de apostelen, dat als het ware in één adem, belijdenis - doop, bekering - doop. En wordt er direct aan toegevoegd: Laat u dopen, en uw zonden afwassen. Dat ligt min of meer voor de hand. Want de luisteraars zullen voor een groot deel toch bestaan hebben uit volwassenen.

Maar als nu die volwassenen tot het geloof kwamen, werden dan ook de kleine kinderen gedoopt? Dat kun je nu niet met zekerheid uit het Nieuwe Testament bewijzen. Waarom niet? Nu, wij kennen natuurlijk de gebruikelijke bewijzen. Er staat bijvoorbeeld dat de stokbewaarder werd gedoopt, en zijn gehele huis. Wij zijn gewend om te zeggen: Waarom zouden daar geen kinderen bij geweest zijn? Ja, dat kan inderdaad. Maar het kan natuurlijk net zo goed zó zijn - want er staat dat de apostelen tot hen het Woord des levens spraken in die nacht - dat het kinderen zijn geweest van negen, tien, elf, twaalf jaar, of ouder of wat jonger. Maar kinderen, die, laten we zeggen, zoals ze op de kleine catechisatie zitten, toch ook al mee luisteren. Maar daaruit kun je dus niet vaststellen dat daar baby's bij geweest zijn.

Vervolgens kun je ook wijzen op Lydia, die tot bekering kwam. Welker hart de Heere opende. En dan lees je dat zij werd gedoopt, èn haar huis. Maar je kunt natuurlijk zeggen: Ja, maar het kan toch wel zijn dat er verschillende slaven, slavinnen, die tot dat huis behoorden, zoals dat toen gebruikelijk was, en misschien een paar opgeschoten kinderen, dat die mede tot het geloof gekomen zijn, en dat die mede gedoopt zijn. Het kan toch best zijn dat Lydia geen kinderen heeft gehad. Of dat de kinderen al het huis uit waren.

Ook dat vormt op zich geen bewijs voor de kinderdoop.

Dan is er nog een tekst, dat Paulus, ik meen aan de Korinthen schrijft, dat hij niet gezonden was in de eerste plaats om te dopen, maar om het Evangelie te verkondigen. En dat hij bij zijn weten niemand gedoopt had, dan Krispus, geloof ik, en dan komt er ook in voor: En het huisgezin van Stefanus.

Dat is een tekst waar wel het huisgezin wordt genoemd. Maar daar kun je natuurlijk ook van zeggen: Hoe groot waren die kinderen? Was dat een man van veertig, vijftig jaar, dan kunnen dat evengoed kinderen geweest zijn die al wat groter waren. Die aanspreekbaar waren.

En dat mag je voor mijn part terugdraaien naar twee, drie jaar desnoods, maar kinderdoop daar verstaan wij iets anders onder. Tenminste, het probleem waar het hier dan over zou gaan is die pasgeboren kinderen. Die kinderen die nog niet aanspreekbaar zijn, die nog niet zelf iets kunnen zeggen of horen, bewust.

Dat betekent - let goed op - als wij op een bepaalde manier de Bijbel lezen, kun je niet een tekst noemen die onomwonden spreekt van de kinderdoop. Ik zeg expres, als je op een 'bepaalde manier' de Bijbel leest, en je gaat zoeken naar een tekst waar dan zonder meer in staat dat baby's gedoopt werden.

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74

Maar ik zeg erbij, dan moet je wel op een bepaalde manier de Bijbel lezen. Zoals in de geschiedenis van Gods kerk, altijd dwepers, kettters, afwijkers, de Bijbel hebben gelezen. Niet overal even fanatiek, maar het is wel typisch kenmerkend, dat de tegenstanders van de kinderdoop gelijk komen met: Waar staat dat?! Bewijs dat nu eens uit de Bijbel.

Zoals een Jehova-getuige zegt: "Er staat dat Jezus het Begin is der schepping Gods, dus Hij is toch geschapen? Hij is toch de Eersteling, dat staat er toch? Wat zeur je dan verder? Hoe kan een zoon nu net zo oud zijn als de vader?" Dat is ook op een bepaalde manier de Bijbel lezen. En de vraag is of dat die manier van Bijbellezen wel de goede is.

Wat ik zojuist zei, dat heeft natuurlijk ook een gevaarlijke kant. Want wij zeggen juist: Als het niet is naar dat Woord, dan zal het geen dageraad hebben. Als ik dan iemand beschuldig die met het Woord komt, en die zegt: "Waar staat dat dan, noem dan eens een woord", en ik kan als ik eerlijk ben dat woord niet noemen, en zeggen: "Nu ja, ik veronderstel dat daar ook kinderen bij geweest zijn, waarom niet", dan heb ik ergens wel gelijk. Je zou zeggen, ergens ligt het in de lijn om te veronderstellen dat er in die gezinnen ook wel heel jonge kinderen geweest zijn. Meer kans van wel, dan van niet.

Maar nogmaals, al ligt dat meer voor de hand, het is niet het bewijs dat degene verlangt, die zegt: "Noem mij dan eens een tekst waar dat in staat".

Je zou zeggen, dan staan wij zwak. Want wij hebben het juist over het Woord, het Woord. Maar ja, wat bedoelen we nu met het Woord? Bedoelen wij daar nu Woord en Geest, zoals die Geest in, met en door dat Woord werkzaam is, dat geheel van die bijzondere openbaring van God, òf, neem ik, gebruik ik een tekst? Nu ja, dat doen wij elke zondag trouwens, een tekst.

Maar er is verschil. Je kunt bijvoorbeeld in het Oude Testament dingen vinden, dat iemand mag geen twee soorten stof hebben. Daar denken wij niet aan. Dat je dus niet wol en katoen tegelijk, of wol en zeker niet een synthetisch iets. Dat waren bepaalde wetten, zo zou je nog meer kunnen noemen. Daar denken wij niet meer aan.

Stel nu voor, je leest op een bepaalde manier het Woord van God. Je pikt dat woord er uit, en je zegt: "Hé, daar klopt niets van, want jij draagt kledingstukken niet van eenzelfde materiaal vervaardigd". Nu, zo had je natuurlijk heel veel dingen waar niet meer over gedacht wordt. Die dingen waren niet zinloos, die hadden een achtergrond. Daar ga ik nu niet op in, want daar gaat het nu niet over, maar ze hadden een achtergrond. Ze pasten in het geheel van een bepaalde situatie.

Natuurlijk, ik wil niet zeggen: Het Woord van God is tijdgebonden. Dát is juist de ketterij van deze eeuw. Dat men bij alles wat ons niet aanstaat, dan zegt men: "Ja, dat was toen, ja, dat geldt nu niet meer". Die kant moeten we niet uitgaan, dat wij dat Woord beschouwen als tijdgebonden. Maar wel zou ik willen pleiten voor het Woord als een geheel, als een totaal. Als een Boodschap van God, als de Geest van God die daarin tot ons wil spreken.

En daarom is het uiterst akelig, als je nu werkelijk vanuit een bepaalde manier van Bijbellezen, met een felle bestrijder van de kinderdoop in aanraking komt. Waar de één een gat heeft, heeft de ander weer een spijker. En dan worden er natuurlijk een heleboel namen van Godvrezende mannen genoemd, terecht, dat is waar, die ook de

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74

kinderdoop hebben verworpen.

En dat geldt op veel terreinen. Ook als je met Jehova-getuigen, of wat ook praat, of met mensen die altijd zitten te rekenen vanuit de Bijbel, en die bepaalde teksten gaan doen over ziel en over het voortbestaan na de dood, of niet, of een dodenrijk. Dat lijken allemaal eenvoudige dingen, maar als je met die mensen aan de praat komt, dan blijkt dat ze diverse teksten hebben, vooral ook uit het Oude Testament, waaraan ze hun mening kunnen toetsen en staven.

Nu, ik voel mij daar helemaal niet sterk in, om op die manier in discussie te gaan. Ik zou dat willen noemen, wat iemand eens noemde, een wettische manier van Bijbelgebruik, van Bijbellezen. Een wettische manier! Zoals de Joodse rabbijnen in de tijd van de Heere Jezus, de Wet op een wettische manier uitlegden: "Hier een weinig, daar een weinig". En de eigenlijke bedoeling voorbij gingen.

Zo kun je ook de Bijbel lezen. Dat je, ja, je gooit elkaar voor de voeten: "Ja, waar staat dat nu in de Bijbel, de kinderdoop. Dat staat er niet". Nu, uitgepraat ben je. Nu, dat aspect, die kant zou ik nu vanmiddag graag een ogenblik voor uw aandacht willen brengen. Ik hoop tot lering, tot onderwijzing.

Ik was gebleven bij: Hoe was het nu in de oude kerk.

Ik weet het niet. Ik veronderstel dat er wel kinderen gedoopt zijn. En niet alleen kinderen van tien jaar, maar ook pasgeboren kinderen. Dat veronderstel ik, daar ga ik van uit.

Wat weten we er verder van? Nu, jullie hebben wel eens gehoord van Tertullianus, dat was een apologet, een verdediger van het christendom. Die heeft zo ongeveer in het jaar 200 - ongeveer hoor - geschreven: "Waarom zou een jong onschuldig kind zich haasten tot de doop?" Alsof hij wilde zeggen: Wat heeft dat voor zin. Dat kind is toch nog onschuldig?

En vijftig jaar daarna schreef Origenes: "Onze apostelen hebben zeker de kinderen gedoopt. Want zij wisten wel dat dat kleine kind niet onschuldig is, maar dat het ook uit zondige ouders geboren, die erfschuld met zich draagt". Tertullianus spreekt er op zo'n manier over, alsof het eigenlijk een overwonnen standpunt is, om vanwege het feit dat die kinderen nog onschuldig zijn, ze hebben nog geen zonden gedáán, waarom zou men ze dan naar de doop brengen?

Je voelt, met alle waardering en alle goed wat Tertullianus gedaan heeft, je voelt dat daar een ander idee achter zit. Net dat idee wat je later bij Constantijn de Grote aantreft, die stelde de doop zo lang mogelijk uit, omdat men dacht dat door die doop ook inderdaad de dadelijke zonden die je deed, allemaal afgewassen werden. Hij liet het dus zo hoog mogelijk oplopen, om zo kort mogelijk voor zijn dood schoon schip te maken door de doop. Maar dan ben je ook ver van het pad af ergens. Dan denk je toch aan één of andere magische handeling of kracht, dat de doop in staat zou zijn om de onreinheid van onze ziel, onze boze daden, af te wassen.

Nee, dan is het beter om wat dat betreft bij Origenes aan te sluiten, die zegt: "Onze apostelen hebben zéker gedoopt, want zij wisten dat de kinderen niet onschuldig zijn. Maar dat zij - om in de klassieke woorden van onze formulieren te spreken - met ons aan de dood, en aan de verdoemenis zelf, onderworpen zijn in Adam en in ons".

Toen is in ieder geval de doop al vrij vroeg uit de oude schrijvers bekend, alsook volwassen en kinderdoop, die gewoon naast elkaar bestonden. Daar werden ouders

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74

gedoopt die tot het geloof kwamen, en er werden kinderen gedoopt. Die òf door die ouders werden meegebracht, òf die alreeds geboren werden in de christelijke gemeente. Zodat, toen het Evangelie hier kwam, in onze landen, de kinderdoop al geen punt ter discussie meer was.

Maar in de tijd van de Reformatie, van Luther en Calvijn, rakelde dat weer op. Er kwam opnieuw een tegenstelling in gedachten en in denken, over de kinderdoop. Dat kwam bijvoorbeeld van de kant van de wederdopers.

Die wederdopers legden de nadruk daarop: Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, die zal zalig worden. Eerst geloof, belijdenis, en dan de doop. Zij waren ook degenen die meer waarde hechten aan het innerlijk en het innerlijk leven, en de innerlijke openbaringen die zij ontvingen van de Heilige Geest, dan aan het geopenbaarde Woord van God. Vandaar dat zij niet zo sterk stonden in het Woord als geheel, maar precies zo'n tekst: Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, die zal zalig worden. Daar staat het, afgelopen, er is niet over te praten meer.

Dat was ontzettend moeilijk, dat kun je wel begrijpen, voor de reformatoren, voor Luther en Calvijn. Dat was ontzettend moeilijk, toen na korte tijd in eigen boezem, in de boezem van de kerk, die twist ontstond over de wederdoop, over de kinderdoop. En velen zich afwendden van de kerken, meestal wendde men zich af van de kerken, wendde men zich ook af van de kerk van alle eeuwen en tijden, en ging een eigen weg, en zei tenslotte: "Ach, al dat Woord, dat Woord, papier en inkt, een Bij-bèl, daar gaat het niet om. Híer, hier gaat het om. (innerlijk) Ze deden geen afstand van het Woord, zo kun je het niet direct zeggen. Maar toch, hun verhouding tot dat Woord was anders dan bijvoorbeeld bij Luther en Calvijn.

Daarom hebben mensen als Luther en Calvijn daar ook al tegen geschreven, ze hebben daarop gereageerd. Luther bijvoorbeeld, die stelt als eerste punt aan de orde: Waarom zou een kind niet geloven? En dan bedoelt hij: Geen kind van vijf, zes jaar of zo, maar hij bedoelt zo'n klein kind. Waarom niet? Als ons verstand ons meestal in de weg staat, dat het verstandig denken van een mens er niet komt, er niet uitkomt, waarom zou dan in dat kind niet op één of andere wijze het geloof aanwezig zijn?

In de tweede plaats zegt Luther: De doop is in de plaats van de besnijdenis gekomen, dus In het Oude Testament moesten de kinderen allemaal besneden worden, en in het Nieuwe Testament is het niet anders. Want dat is het nieuwe Israël, dat de Heere tevoorschijn roept. Zou het daar anders zijn, minder zijn?

Dat eerste punt: Zou in een kleine baby geen geloof kunnen zijn, dat heeft niet direct veel navolging gevonden, die gedachte.

Waarom niet? Ja, het is een veronderstelling, het is een beetje speculatief. Wij weten dat de Geest van God bezit kan nemen, zelfs van de vrucht in moeders schoot - denk aan Johannes de Doper - voor de geboorte. Maar daar heb je het weer, moet je dan op die tekst, dat Johannes van vreugde opsprong in de schoot van zijn moeder, moet je dan de Bijbel op die manier lezen, dat je zegt: "Zie je wel, het kan wel, en daarom moeten we dan toch er maar mee rekenen dat die kleine kinderen geloven kunnen. Al zien wij dat niet, al kunnen ze het niet uiten, toch, het kan best".

Ik voel mij daar ook niet zo toe aangetrokken, tot die gedachte. Waarom? Omdat de

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74

nadruk valt - uiteindelijk - dan toch op het kind. Wat er eventueel in dat kind zou kunnen zijn: Geloven. En met alle eerbied voor het waarachtig geloof, zonder welke het onmogelijk is Gode te behagen, moet wij toch denken, en blijven beseffen, het geloof is niet de grond der zaligheid. Dát is Jezus Christus, en Die gekruisigd, alléén!

Anders zou een kind dat in moeders schoot sterft - en laten we dan eens even veronderstellen, daar vanuit gaan, wat meer voor de hand ligt: Niet tot een bewuste geloofservaring zou zijn gekomen - dat kind zou niet zalig kunnen worden. De krankzinnigen, die van de geboorte aan verstandeloos is; de gedachteloze, waar het grootste deel van de hersenen wordt gemist, daar kun je natuurlijk van gaan veronderstellen, en zeggen: "Ja maar" En ik weet wel, er kán ook wat, er kan veel, bij God zijn alle dingen mogelijk.

Maar als je geconfronteerd wordt met het feit dat sommige mensenkinderen van hun geboorte aan, als kleine dieren in een kooi kruipen. In het verleden, het is nu misschien wat veranderd, maar En alleen maar dierlijke klanken uitstoten. Dan kun je natuurlijk wel veronderstellen van: Ja maar er kan toch wel een geloofsleven zijn. Maar ik vraag me af, moeten wij dan die kant uit.

Als je dan geloof van God ontvangt, dat die ellendige zalig wordt, dan kan je niet zeggen dat dat kind, of dat die mensen die er zo aan toe zijn, op grond van geloof, belijdenis, bekering, zalig wordt. Hij wordt zalig omdat Gód het wil!!!

Je moet ergens het geloof niet onder kritiek stellen, dat niet. Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. Maar je moet de zondaar, de gelovige, die moet je wel onder kritiek stellen.

Het geloof, heb ik al eens eerder gezegd, dat moet je niet te veel concretiseren in de vorm van een dáád van mensen. Het geloof is iets waarin de mens opgenomen wordt, dat over hem heen daalt, dat hem insluit. Dat als een toren van verlossingen rondom hem is. Anders krijg je dat dweperige. En jullie weten zelf wel, dat hebben we toch ook in onze gemeente wel meegemaakt, van mensen waar je niet aan twijfelde dat ze de Heere toebehoorden, en die altijd maar bleven hangen, je zou zeggen, tussen de wal en het schip. Soms door opvoeding, door bakering of wat dan ook, wat je dan ook bij wilt brengen. Soms kwam men aan het eind van de reis tot een hartelijk vertrouwen.

Maar ik wil iets anders. En ik denk eerder, ja, in dat opzicht, ik hoef dat niet na te doen, dat kan ik bewust trouwens ook niet, want dat heb ik niet bewust meegemaakt, maar ik val naar een andere kant. Ik denk aan dat mannetje, wat in mijn grootvaders gemeente leefde, die zijn hele leven, tenminste, een stuk van zijn leven, die man was zo benauwd, zo aangevochten aan alle kanten, het was nooit voor hem. En toen op een keer - hij kwam niet aan het Avondmaal - was hij aan het Avondmaal. Het mannetje was heel blij, o hij was zo blij. Maar, hij was amper thuis, of het was allemaal weg. Hij was een verrader, hij was dit, en het oordeel, en zus en zo. En in die week, hij ging naar de w.c., hij voelde zich niet goed, en opeens hoort zijn vrouw hem roepen: "O God, dat is eeuwig kwijt". En toen ze de deur opengemaakt had, was hij dood. En toen mijn grootvader het bekend maakte, toen riep hij: "Hiiep-hiep-hoera, hij was eeuwig thuis!"

Nu, heel goede bekeerde mensen die waren zo woest, want dat kon niet. En toch, als je aanvoelt, en je valt die kant van de genade uit, wat daar nu achter stak, dan zeg ik: Ja, dit is mooi om onze dweperige natuur een beetje in te tomen. Dit is mooi om ons als het ware een injectie te geven van: Houdt er rekening mee hoor -verloren ben je, met of

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74

zonder vertrouwen, maar het is een verloren zaak - Jezus Christus is alléén het Fundament van onze zaligheid, waar we op zakken en zinken. Ook als we onszelf niet meer drijvende kunnen houden, en als wij het uit het oog verliezen. Dát is iets van het geheim van de genade, dat die radeloze, die niet-weter, die niet-betrouwbare en ook niet vertrouwende zondaar, tenslotte tot zijn eeuwige verwondering ontdekt, dat Jezus Christus toch blijkt te zijn voor hem, die eeuwig betrouwbare Rotssteen en Fundament der zaligheid, waarom hij God eeuwig zal loven en prijzen.

Kijk, als je anders denkt, dan kan ik me ook indenken dat je zegt: "Ja hoor, ik geloof ook niet dat we dat als maatstaf moeten nemen. In de gemeente, in de prediking niet". Daar blijft altijd de boodschap: Geloof in de Heere Jezus Christus. Dat betekent: Zet uw vertrouwen op Hém alleen, op Hém alleen.

Maar, toch hebben wij de neiging om toch weer, haast onzichtbaar, niet in woorden, maar in ons hart, af te wijken. En toch weer die klemtoon te gaan verleggen, van het algenoegzame offer naar het genoegzame vertrouwen. En kijk, ik denk dat we daar overheen moeten zien. En dat we daar ook toch voorzichtig in moeten zijn. Dat we, ja, de Heere zegt: "Maak de boom goed, en zijn vrucht zal goed zijn". Ja, wij kijken op een ogenblik, wij kijken op een moment, wij kijken op dit of op dat, maar het gaat om de Heere Jezus alleen! Om Hem! Om dat enige Fundament.

Die wederdopers zeiden dus: "Geloven - belijdenis - doop - dat is eerlijk. Dat staat in de Bijbel, en dat andere staat er niet".

En Calvijn, of Luther konden nog zo veel schrijven, dan zeiden ze: "Verstand, allemaal verstandswerk. Want dat is zinloos, dat is gewoon zinloos om zo te gaan dopen".

Nu, die wederdopers, dat heb je gehad, maar die gedachten zijn nog sterk aanwezig. In de groepen vooral, in de Baptistenkringen, zelfs in reformatorische kringen. Karl Barth, die men enerzijds noemde een moderne Calvijn-interpretator, die wees toch tenslotte de kinderdoop af als een executie zonder slachtoffer, waanzinnig. Het slachtoffer ontbreekt.

En zo zijn er tegenwoordig in de Gereformeerde kerk predikanten die bezwaar hebben aangetekend tegen de kinderdoop, en die toch predikant kunnen blijven. Er zijn mensen van protestants-christelijke huize, uit kerkelijke kringen, die dus ergens naar toe gaan waar dat gebruikelijk is, en die zeggen: "Ja, maar je moet met de Heilige Geest gedoopt worden". De Geestesdoop. Die zich over laten dopen. En dat wil niet zeggen dat dat allemaal verloren is of zo.

Ik heb een doofstomme zus, die heeft zich ook over laten dopen. Maar alleen, ik lach er een beetje om, ik neem dat allemaal niet zo serieus. Eén ding is er maar wat we serieus mogen nemen, en dat is Hij, Hij alléén. Jezus Christus die gezegd heeft: "Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven".

Maar nu kom ik tot het eigenlijke wat ik wilde zeggen: Hoe lezen wij de Bijbel? Lezen wij dat Woord van God nu zoals de wederdopers, de Baptisten en vele anderen, de Pinkstergemeente, Stromen van kracht, Vergadering der gelovigen, en noem maar op. Ik noemde dat een bepáalde manier van lezen.

Maar nu zal ik ook een bepaalde manier van lezen noemen. Een andere manier. En dat

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74

leg ik dan zo, als het ware in het midden, ter overweging.

Wij liggen allemaal in de dood. Doop betekent, oordeel! Doop is een herinnering aan onze doodsstaat, ons Adamskind-zijn. Dat we in het rijk van God niet kunnen komen, tenzij wij van nieuws geboren worden. Dat is dood. Dat is dus onzerzijds een verloren zaak. In die dood komt niemand tot een belijdenis, niemand. want wat dood is, vijandig dood, dat komt niet tot een spontane belijdenis: "Ik heb gezondigd, vergeef mij toch o Heere, vergeef mij toch".

In die dood komt ook niemand tot het offer Jezus Christus, in die dood, daar zitten we allemaal in, en daar komt niemand uit. Dát zegt de Bijbel toch duidelijk. Er is niemand, niemand, niemand! "God zocht alom, maar ach, Hij vond er geen". Vlees, trouweloos afgeweken, zonde.

Wat is er nu gebeurd? Ik noem een paar lijnen, om onze gedachten te mogen leiden.

Nu is daar, onconditioneel, zonder mijn belijdenis, zonder mijn geloof, zonder mijn hoop, zonder mijn liefde, van eeuwigheid in Zichzelf bewogen, afgedaald in mijn vloekwaardige staat, in mijn vléés en bloed, God in Christus. Jezus Christus Zelf is onder ons gekomen, en heeft als dé Vertegenwoordiger, van God, - onbegrijpelijk wonder van God - en tegelijkertijd als Vertegenwoordiger van die eerste Adam, die álles verloren had, is Hij gekomen.

Hij is gekomen. Laat dat feit, die zaak, nu eens even bezinken: Hij is gekómen! Niet op grond van de voorbereidingen van de heidenen of van de Joden. Niet op grond van 's werelds diep en hoogst verlangen.

Hij is gekomen uit de eeuwige ingewanden van Gods barmhartigheid, onconditioneel. Niemand kon Hem tegenhouden. Vandaar die wonderbaarlijke spreuken in Jesaja, die dat onzegbare toch laten horen: "Ziet! Mijn Knecht die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Welke Mijn ziel een welbehagen heeft. Hij zal het recht de heidenen voortbrengen". En zo is er nog veel meer te noemen.

Waar blijven nu al onze condities? Je staat hier voor het raadsel en het wonder van de ónvóórwaárdelijke inkomst Góds, in onze vloek, in onze rampzaligheid! In onze geestelijke dood.

En daar staat Hij als Degene tegen Wie het zwaard van de Rechter ontwaakt. Daar staat Hij als Degene die Zélf Zich liet dopen in de Jordaan, om aan alle gerechtigheid te voldoen. Om werkelijk onzer Eén te zijn, en mijn pak, mijn last die ik op mijn schouders draag, om die op Zich te laden. Eigenlijk een last die ik nog nooit eens gedragen heb, want ik kan nog lachen. Ik kan nog eten en drinken en slapen, en aan allerlei dingen denken. Maar Hij kon nergens anders aan denken, dan aan Vaders wil. En dat ik nog aan andere dingen kan denken hier op aarde, dat komt om Jezus wil. Dat ik niet gek ben, mijn verstand verlies, dat we nog niet afgevoerd kunnen worden, naar, vroeger zeiden ze: Een gekkenhuis; dat is alleen ook om Zijnentwil. Dáár liggen nu de lijnen van de grond voor de kinderdoop.

Die kinderdoop is er niet omdat dat kind van míj, biologisch uit mijn en mijner vrouwe zaad ontsproten is, en daarom iets bijzonders is. Daarom vind ik het gek dat sommigen een geadopteerd kind weigeren te dopen, als het door gelovige ouders geadopteerd is. Dat kan ik niet begrijpen. Ik denk dan: Jullie zitten helemaal in de biologie. Jullie zitten toch misschien onbewust vléselijk te denken aan deze zaken. Want dat kind van mij ís

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74

niet anders, dat kind is ook een verloren kind. Net zo goed als het kind van die heiden. Er zit geen kwalitatief verschil in, helemaal niets!

Alléén, omdat het Gód behaagt dat ik uit genade, en u, gebracht zijn tot de kennis van Christus, tot het geloof in de Heere Jezus Christus, dat vormt een niet te ontwijken claim, als het ware, die God op verdoemelijke zondaren legt en uitoefent, Zijnerzijds! Daar kun je niet onderuit.

Als je dus echt gelooft: Ik hoor bij die vervloekte massa, ik ben niet beter of anders. Als je echt gelooft dat wat dát betreft állen afgeweken zijn, en dat Jezus Christus onder die afwijkers en uit die afwijkers jouw vlees en bloed heeft aangenomen, en Zich als Doemschuldige wilde laten brandmerken in de doop, tot de ondergang bereidt, dan kán het haast niet anders, als onder dat Evangelie van die éénzijdige ontferming Gods, heb je geen problemen met de kinderdoop.

Hoe ik dat uit moet leggen, dat weet ik niet precies, maar dan heb je geen problemen. Want dan kun je niet meer de klemtoon verleggen naar een gelovige die zijn verstand heeft, of een gelovige die bekeerd is, een gelovige die tenminste kan vertellen dat hij de Heere Jezus aangenomen heeft. Dan zeg je: "Wat?!"

Bij Abraham zou je dat nog kunnen zeggen, die ontving het teken der besnijdenis als een zegel van de gerechtigheid des geloofs. Die kreeg de besnijdenis nádat hij tot geloof was gekomen. Maar dat kun je van Izak niet zeggen, en van Jakob niet, noem maar op. Die hebben het al weer anders gehad. Die zijn niet volwassen besneden. Die werden allemaal besneden als baby's van acht dagen.

Kijk, je kunt wel eens wat zeggen: "Ja, maar de doop is niet in de plaats van de besnijdenis". Waarom dan niet? Het gaat toch niet om een tekst die bewijst de kinderdoop? Het gaat toch over die God en Christus, Die om ónzentwil in de dood is ingegaan? Daar gaat het toch om? Waar dát geloof is, waar je gelooft dat ook het gelóóf geen voorwaarde is waarom jij een uitverkorene bent, ook niet. Waarin alles alléén uitstraalt uit Gód, Die het wil en Die het dóét! Dan vallen die zwaarwichtige problemen weg.

Zo'n kind dat weet niets, zo'n kind kan niets, zo'n kind heeft niets, zo'n kind dat is, dat valt weg. Dat wordt juist een teken van eeuwige verwondering, dat God Zich ontfermt over hetgeen niets! is.

Dan kun je zeggen: "Ja, maar je kunt toch niet zeggen dat al die kinderen"? Daar gaat het niet om. Daar gelóven wij niet in. Ik zal maar zeggen: Ons geloof heeft niet als inhoud, dat niet alle kinderen. Nee, dat geloof heeft als inhoud dat Jezus Christus in de wereld gekomen is, om zondaren zalig te maken. En dat God gezegd heeft: "Ze zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal ze tot een God zijn. Ik zal ze één hart, één weg om Mij te vrezen geven, hun ten goede, mitsgaders hun kinderen na hen".

Heb jij dan verloren kinderen? Heb jij dan kinderen waarvan je echt gelooft - niet dat ze zo apart en zo bijzonder zijn - dat ze ook midden in de dood liggen? Dan is dít alleen de hoop, wat God zegt, wat God beloofd heeft. En die beloften zijn versterkt toen die levende Zoon, dat levende Kind, op de aarde wilde komen. In die woestijn, in die dorre wildernis, tussen die ondeugende kinderen. En dat Hij wilde aangemerkt worden als het ondeugendste Kind. Alsof Hij altijd gezegd had: "Ik heb niets met God te maken". Zó werd Hij door God in het oordeel betrokken.

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74

Geldt dan die belofte niet al wat verloren is, als je gelooft?! En ik bedoel, niet geloven in je geloven, maar als je hoop gericht is op Hem. Zou die hoop dan niet gelden jouw kinderen, in wier vlees en bloed God verschenen is? Zal dat niet de stille pleitgrond blijven op dat eenzijdige werk van God: "Heere, de appel valt niet ver van de boom bij ons. Maar Uw lieve Zoon Die is het die gekomen is, door water en bloed en Geest. Op Hem zien wij, op Hem hopen wij".

Kijk, dan wordt het kind niet in het verbond of zo doordat het gedoopt wordt. Maar dan zie je, beste moeder, als het kind nog niet geboren is, in jouw schoot, hoort het bij die gemeenschap, die verloren is, en die leeft uit die belofte: Gij zult leven. Als moeder en vader dat niet bespotten, dan kan het niet anders. Want de nood en de verdoemelijkheid van hun kind is hun eigen verdoemelijkheid.

Ze kunnen wel eens naar dat kind kijken, namelijk in de zin van: Dat ben ik, dat ben ik! Ik, de grote boosdoener. Als je nog iets goeds ziet, dat je blij wordt, als dat dan zo is dat je je eigen verdoemelijkheid en verlorenheid daar in ziet, moet dat kind dan eerst twintig jaar op aarde huppelen, in afwachting of het zal geloven of niet? Zullen we dat dan zo bekijken, dat zij tot de belijdenis zullen komen, en nú is het verantwoord? Nee!

En zo wil ik nu de Bijbel lezen. In Zijn overstelpende Boodschap, waar bij het niet meer gaat om twistvragen: Ja, maar zullen dan maar al die kinderen? Die mensen begrijpen niet waar het om gaat. Of: Is dat niet overtrokken, want je ziet toch met je eigen ogen dat er van een heleboel mensen niets terecht komt? Het is niet alles Israël wat Israël genoemd wordt. Daar gaat het niet over.

Het gaat erover dat wij geconfronteerd worden met de barmhartigheid en de eenzijdige ontferming van God. Is daarop onze hoop? Nu, dopen maar hoor. Doop maar gerust, laat die kinderen maar dopen, allemaal. En hoop en betrouw op Gods ontferming, tegen alle tegenheden en aanvechtingen in.

Dan hoef je ook niet ondersteboven te vallen als er iemand - je hoeft het er niet mee eens te zijn als iemand zich opnieuw laat dopen. Dan zou je zeggen: "Ja jongen, al zou je jezelf honderd keer laten dopen, dat verandert totaal niets aan die waarheid, dat God Zich ontfermt uit vrije goedheid over wat verloren is. En daar heeft jouw doop en jouw belijdenis en jouw geloof niets aan af of toe gedaan. Maar dat is onze hoop, want ik vertrouw jou niet".

Ik vertrouw dat niet. Dat hoef je toch niet te vertrouwen? Hij is toch alleen te vertrouwen en vertrouwenswaardig?

Kijk, dan zitten we op een spoor, en dan gaat het niet meer over een tekst, maar dan gaat het over het totaal. Totaal verloren.

En nu zijn wij in de kerk, afgezonderd. Wij worden verwaardigd dat te mogen horen. Nu, nu worden wij ook verwaardigd om dat te beamen. Zo te beamen, dat net zomin als jij door je bekeerd zijn, of door je keus, of door wat ook zalig bent geworden, je hebt misschien nog meer kwaad dan goed mee gedaan, net zo min is het ook voor dat kind. Je kunt er gerust naast gaan zitten, naast gaan liggen. Je zou wat dat betreft wel elke keer weer gedoopt willen worden, als er een sterk iemand was die je zou kunnen dragen, en zeggen: "Toe, Heere laat me nu eens slapend gedoopt worden. U geeft het Uw beminden als in de slaap. Laat mij nu eens zo gedoopt worden, dat er niets meer is.

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74

Dat het alles alleen Uw werk is". Nu, dat kan ik me wel indenken.

Ik ben er niet helemaal uitgekomen, maar dat geeft niet, ik hoop een paar gedachten te hebben genoemd. Ik wil eindigen - vanmorgen waren we niet vroeg, nu ook niet - met een paar vragen - en dan hoeft je het niet met alles eens te zijn - die Dr. Kohlbrugge schreef over de kinderdoop. Daar wil ik deze leerdienst mee afsluiten.

Vr.: Wordt gij lid van de gemeente van Christus, als gij uw belijdenis aflegt?

Antw.: Nee, de kinderen der gemeente van Christus, zijn in Christus geheiligd, zijn leden der gemeente, leden van Hem die het Hoofd is, en dus gerechtigd om gedoopt te worden.

Vr.: Zij die tegen de kinderdoop zijn beweren dat daar Christus gezegd heeft: "Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn", en dewijl de jonge kinderen toch nog geen verstand hebben om te geloven, zij eerst dan gedoopt mogen worden, wanneer zij hun belijdenis van hun geloof kunnen afleggen; - Wat antwoordt gij daarop?

Antw.: Onze Heere heeft bij de woorden "Die geloofd zal hebben en gedóópt zal zijn", de nadruk gelegd op het woord "die gedóópt zal zijn", en heeft daarmee bedoeld, dat de volwassenen die toenmaals zich bekeerden, hun geloof zouden betuigen door zich te laten dopen, en alzo het kruis en de smaad van Christus op zich te nemen. Ware overigens Gods waarheid afhankelijk van ons geloven, dan zou ze even dikwijls teniet gaan als dit geloof bij ons, door onze schuld, werkeloos is.

Is de ziel van een kind, voor de zaligheid Gods in de hemel vatbaar, wanneer het sterft, dan is ze ook vatbaar voor die genade, dat de Heere Zijn Naam op het kind laat leggen in de heilige doop.

Vr.: Spreekt het echter ook vanzelf, dat toen de Heere Jezus de doop instelde, de doop der kinderen daarin opgesloten was?

Antw.: Ja, want de Joden hadden een doop voor de heidenen, en daarbij was het gebruikelijk dat de kinderen mét de ouders gedoopt worden. Wanneer Petrus dus tot de volwassenen, ook tot de moeders die voorzeker met haar kinderen onder de toehoorders waren zeide: Laat u dopen, want u komt de belofte toe, en uw kinderen, dan spreekt het vanzelf dat hij bedoeld heeft, dat ze ook hun kinderen zouden laten dopen.

Vr.: Wat geschiedt er in de doop?

Antw.: God laat Zijn driemaal heilige Naam op een kind leggen, een kind dat in ongerechtigheid geboren is, en in zonde ontvangen is, en Hij verklaart dat het Zijn kind is.

Vr.: Maar kan het doopwater zulke grote dingen doen?

Nee! Evenmin als Mozes' staf de Schelfzee vaneen kon slaan. Maar Christus heeft het water bevolen, en zo is het Woord met het water, en is het water een teken van de levendmakende Geest Gods en Christus die

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 74

genade, leven en schuldvergeving meedeelt.

Vr.: Maar - let op kinderen - als een kind later zich dan niet bekeert, of nimmer tot het geloof komt?

Antw.: Zulks heeft dat kind te verantwoorden; God heeft het Zijne gedaan. Wilde men daarom aan een kind de doop onthouden, dan zou men in Gods regering ingrijpen, Die toch ook over de bozen Zijn zon laat schijnen. Verder zullen wij het wel aan de enige Rechter hebben over te laten, wat er wellicht nog zelfs in het sterfuur kan gebeuren.

Vr.: Wat troost u derhalve de heilige doop?

Antw.: Dat ik in dezelve op Gods koninklijke, Vaderlijke en zaligmakende Naam, ook in Zijn boek des levens ben opgetekend, met al mijn schulden, zonden en noden; en dat ik dus een rijke God en genadige Vader in de hemel heb.

Vr.: Wie staat in dit boek des levens bovenaan?

Antw.: De mens Christus Jezus, mijn lieve Heiland, Borg en Voorspraak, die Zich omwille van mij met de water- en bloeddooop heeft laten dopen.

AMEN